

גיטין כח
עניין: מי שברך לחולה

מהרי"ל ריש הלכות שמחות

מרים. אבל כשמברכין אותו ואין עומדים אצלו יש להזכיר שמו². ואמר³ שמה"ר זלמן היה בעיר נוישטט, מיחה שלא לברך על החולה בעיר אחרת, חדא שמא ח"ו כבר נפטר או הבריא, וכן נהג מהר"ש בבן אחיו⁴.

נחלת שבעה ס"י לט

עובדא בא לפני שני פעמים והנחתי לברך חולה בבית הכנסת פה ק"ק שטיינג. והחולה היה בישוב אחר מהלך שעה ויותר מכאן דהיינו מחוץ לתחום הרבה, ולא השגחתי עצמי במה שכתב בלקוטי מהרי"ל (מנהגים ריש הלכות שמחות) שאין לברך חולה במקום שאינו שם שמא כבר מת או הבריא^א.

ותמכתי יתדותי על מה דאיתא במשנה פרק כל הגט (גיטין דף כ"ח ע"א) המביא גט והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים, בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים, השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותו בחזקת שהוא קיים עכ"ל. והשתא הדברים קל וחומר ומה התם בשולח גט שמא כבר מת ונשאת יבמה לשוק בלא חליצה, וכן תרומה שהוא במיתה, וכן בשולח חטאתו ממדינת הים שמא כבר מת ולמיתה אזלא והיה מביא חולין בעזרה, אפילו הכי נותנין אותם בחזקת שהוא קיים, מכל שכן שאין כאן איסור כלל לברך החולה, שהרי אין מברכים שום ברכה שהיה לנו לחוש לספק ברכה לבטלה, ואם כן למה לא נברך החולה במקום שאין החולה שם^ב.

ואף שאינני מחליט לברך חולה גוסס. מכל מקום פשוט לברך חולה שאינו גוסס במקום שאין החולה שם. ומהרי"ל שכתב שאין לברך חולה במקום שאין החולה שם מטעם שמא הבריא או מת מסברא דנפשיה כתב כן.

שערי תשובה או"ח ס"י רפח

משה [ח"א או"ח] סימן כ"ב: (יג) המפוקן. עיין באר היטב. ועיין בשו"ת נחלת שבעה [ח"ב] סימן ל"ט שעשה מעשה לברך החולה בשבת בבית הכנסת אע"פ שהחולה לא היה שם בעיר רק בישוב שהיה רחוק מהלך שעה ויותר, ודלא כלקוטי מהרי"ל [מנהגים, הלכות שמחות עמוד תקצט] שכתב שאין לברך כשאינו בעיר דשמא מת או הבריא, עיין שם מגיטין [כח, א] דאפילו הניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים. וגדול אחד כתב להעמיד דברי מהרי"ל, והוא חזר והשיב לו, עיין שם מסימן ע"ז עד סימן (פ"א) [פ]. ומה שכתב

ערוך השלחן או"ח סו"ס רפח

ויכול לברך את החולה אע"פ שהוא בעיר אחרת, ולא חיישינן שמא מת דרוב חולים לחיים, אלא א"כ הניחו גוסס דאז אין מברכין אותו אלא א"כ ידוע שהוא חי [עיין שערי תשובה סק"ג שהניח נשם מהרי"ל דבר תמוה שאין מברכין לחולה שאינו בעיר דשמא מת, ובודאי כוונת מהרי"ל על חולה מסוכן גדול שקרוב לגסיסה]: